

Preek over Zondag 28 en 29 (op een avondmaalszondag): In brood en beker geeft Christus zichzelf.

Voorzang: Gezang 305

Votum en Groet

Zingen: Psalm 107, 1 en 3

Voorbereiding avondmaal

Zingen: Psalm 22, 11

Viering avondmaal

Zingen: Psalm 22, 12

Schriftlezing: Micha 7,18-20 en Romeinen 5,1-11

Zingen: 192, 1. 2 en 6

Verkondiging vanuit Zondag 28 en 29

Zondag 28

Vraag 75:

Hoe wordt u in het heilig avondmaal onderwezen en ervan verzekerd, dat u aan het enige offer van Christus, aan het kruis volbracht, en aan al zijn schattendeel hebt?

Antwoord:

Christus heeft mij en alle gelovigen een bevel en daarbij ook een beloftegegeven.

Hij heeft bevolen tot zijn gedachtenis van dit gebroken brood te eten en uit deze beker te drinken.

Hij heeft daarbij ten eerste beloofd, dat zijn lichaam voor mij aan het kruis geofferd en zijn bloed voor mij vergoten is. Dit is even zeker als ik met de ogen zie dat het brood des Heren voor mij gebroken en de beker mij gegeven wordt. Ten tweede heeft Hij beloofd, dat Hij zelf mijn ziel met zijn gekruisigd lichaam en vergoten bloed tot het eeuwige leven voedt en verkwikt. Dit is evenzeker als ik het brood en de wijn, als betrouwbare tekenen van Christus' lichaam en bloed, uit de hand van de dienaar ontvang en met de mond geniet.

Vraag 76:

Wat betekent dat: het gekruisigd lichaam van Christus eten en zijn vergoten bloed drinken?

Antwoord:

Dat wij met een gelovig hart heel het lijden en sterven van Christus aannemen en daardoor vergeving van zonden en eeuwig leven verkrijgen.

Verder ook, dat wij door de Heilige Geest, die tegelijk in Christus en in ons woont, steeds meer met zijn heilig lichaam verenigd worden, en wel zo, dat wij, hoewel Christus in de hemel is en wij op de aarde zijn, toch vlees van zijn vlees en been van zijn gebeente zijn; en ook zo, dat wij door een Geest eeuwig leven en geregeerd worden, zoals de leden van het lichaam door een ziel.

Vraag 77:

Waar heeft Christus beloofd dat Hij de gelovigen even zeker met zijn lichaam en bloed wil voeden en verkwikken, als zij van dit gebroken brood eten en uit deze beker drinken?

Antwoord:

In de instelling van het avondmaal, die zo luidt:

In de nacht waarin Hij werd overgeleverd, nam de Here Jezus een brood, sprak de dankzegging uit, brak het en zei: Dit is mijn lichaam voor u, doet dit tot mijn gedachtenis. Evenzo ook de beker, nadat de maaltijd afgelopen was, en Hij zei: Deze beker is het nieuwe verbond in mijn bloed, doet dit, zo dikwijls gij die drinkt, tot mijn gedachtenis. Want zo dikwijls gij dit brood eet en de beker drinkt, verkondigt gij de dood des Heren, totdat Hij komt, 1 Korintiërs 11: 23-26.

Deze belofte wordt herhaald door de apostel Paulus, als hij zegt:

Is niet de beker der dankzegging, waarover wij de dankzegging uitspreken, een gemeenschap met het bloed van Christus? Is niet het brood, dat wij breken, een gemeenschap met lichaam van Christus? Omdat het één brood is, zijn wij, hoe velen ook, één lichaam; wij hebben immers allen deel aan het ene brood, 1 Korintiërs 10 : 16-17.

Zondag 29

Vraag 78:

Worden dan brood en wijn veranderd in het eigen lichaam en bloed van Christus?

Antwoord:

Nee, het is bij het avondmaal net als bij de doop.

Bij de doop wordt het water niet veranderd in het bloed van Christus en de doop is ook niet de afwassing van de zonden zelf, maar alleen een door Godgegeven teken en waarborg ervan.

Zo wordt ook het brood bij het avondmaal niet veranderd in het eigen lichaam van Christus. Maar het brood wordt het lichaam van Christus genoemd, overeenkomstig de aard van de sacramenten en de manier waarop de Heilige Geest hierover spreekt.

Vraag 79:

Waarom noemt Christus dan het brood zijn lichaam, en de beker zijn bloed, of het nieuwe verbond in zijn bloed, en spreekt Paulus van een gemeenschap met het lichaam en het bloed van Christus?

Antwoord:

Christus zegt dat niet zonder dringende reden.

Want Hij wil ons daarmee leren, dat zijn gekruisigd lichaam en vergoten bloed de echte spijs en drank zijn, waardoor onze ziel tot het eeuwige leven gevoed wordt, evenals brood en wijn ons tijdelijke leven onderhouden.

Maar vooral wil Hij ons door deze zichtbare tekenen en panden ervan verzekeren:

ten eerste dat wij door de werking van de Heilige Geest even werkelijk deel krijgen aan zijn echte lichaam en bloed, als wij deze heilige tekenen met de lichamelijke mond tot zijn gedachtenis ontvangen;

Ten tweede dat heel zijn lijden en gehoorzaamheid zo zeker ons deel zijn, alsof wij in eigen persoon voor onze zonden alles geleden en onze schuld aan God voldaan hadden

Zingen: Gezang 454, 1. 2 en 3
Dankzegging en voorbeden
Collecte
Zingen: Opwekking 7 (Heer, God, U loven wij...)
Zegen

Gemeente van onze Heer Jezus Christus!
Wie vindt het niet leuk om een cadeautje te krijgen?
Ik denk niet één.
Dat vindt iedereen toch fijn!
Als je jarig bent.
Met Sinterklaas.

Maar wát is er nou zo leuk aan het krijgen van een cadeautje?
Nou ja, je krijgt iets nieuws.
Je krijgt er iets bij.
Nog een stel leuke oorknoppen.
Nog een cd bij al die cd's die je al hebt.

Maar er is toch ook iets anders waarom het fijn is om iets te krijgen.
Het is toch ook belangrijk van wíé je iets krijgt.
Van oma, van vader en moeder, van je vriend of vriendin.
Een cadeautje van oma betekent: *oma vindt mij lief*.
En een vriend zegt met zijn geschenk: *ik mag jou graag*.
Kijk, daar wordt het nog fijner van.

Als je nog klein bent let je daar meestal niet zo op.
Dan is het cadeau zelf het belangrijkste.
Veel vriendjes op je verjaardag betekent veel cadeaus.
Mijn broer maakte het een keer wel heel erg bont toen hij nog klein was.
Op zijn verjaardag belde een meisje van zijn klas aan.
Niet bepaald zijn favoriet.
Maar zij vond hem kennelijk wel erg aardig.
Toevallig deed hij zelf open toen ze aanbelde.
Nou ja, toevallig – elke bel kon natuurlijk een pakje zijn.
Het meisje gaf hem direct bij de voordeur het cadeau dat ze had meegenomen.
Dank je wel! zei mijn broer.
En meteen gooide hij de deur weer dicht.
Het meisje kwam niet binnen.
Haar geschenk was welkom, maar zij niet.

Kijk, dat kan natuurlijk niet.
Als iemand iets geeft, geeft hij iets van zichzelf.
Dan zegt de ander: *Ik hou van je; ik mag je graag, ik voel iets voor jou*.
En daarom geef ik je dit.

Nou ja, dat is natuurlijk niet altijd zo.
Soms geven mensen iets weg, om maar niet zichzelf te hoeven geven.
Sommige ouders geven hun kinderen kasten vol speelgoed of handenvol zakgeld.
Maar niet de tijd en de warme aandacht die ze allereerst nodig hebben.
Nu, een kind merkt gauw genoeg of hart van vader of moeder ook klopt in alles wat ze krijgen.
Kijk, zulke geschenken kosten alleen maar geld.
En geld heeft geen werkelijke waarde voor een hart, dat om liefde vraagt.
Nee, wat we krijgen wordt pas waardevol als de gever er helemaal achter staat.
Als de ander er als het ware zelf in mee komt.

Stel je voor – een man koopt voor zijn vrouw een bosje bloemen.
Hoeveel is zo'n boeketje waard?
Misschien heeft die man er in de bloemenzaak E 7,5 voor betaald.
Maar voor zijn vrouw zijn ze veel meer waard.

Ze verstaat de taal van de bloemen.
Dat bosje bloemen zegt: *Je bent en blijft mijn lieve schat!*

Maar stel nou dat er in de Dorpsstraat een nieuwe bloemenzaak wordt geopend.
En de eigenaar plaatst in de Nunspeet Post en in de Huis-aan-huis krant grote advertenties: *Iedere honderdste bezoeker krijgt een boekje bloemen ter waarde van E. 15,-*
En diezelfde vrouw van zo even, die dat bloemetje van haar man kreeg, boft.
Want zij is toevallig de vierhonderdste bezoeker van de nieuwe zaak.
De bloemen van die zaak zijn dus twee keer zo duur, als die van haar man.
Maar dat bloemetje uit een warm hart is toch veel meer waard dan de onpersoonlijke reclamestunt van die bloemist?
Die bloemist gaf niet zichzelf.
Maar haar man wel.
En dat maakt een geschenk juist zo kostbaar.
Of de ander, die iets geeft, daarin zichzelf geeft.

Maar minstens zo belangrijk is, hoe je iets ontvangt.
Wie iets geeft laat zich in zijn hart kijken.
Een jongen, die wat schutterig met een doos Mon Chéri bij een meisje komt aandragen, laat zich kennen als iemand die wel wat voor haar voelt.
Maar komt dat geschenk ook over?
Wordt hij mét zijn presentje dankbaar geaccepteerd?
Of mompelt het meisje direct iets van: *Gut, ik wou net afvallen!*

Ja, wat een verhaal, hè – over cadeautjes geven en ontvangen.
Maar weet u, daaruit kunnen we iets leren over het avondmaal.
Want dan biedt Jezus Christus ons telkens weer iets geweldigs aan.
Nou ja, het lijkt maar iets heel karigs: één blokje brood, één slokje uit de beker.
Ik hoorde trouwens deze week het verhaal van iemand die bij het avondmaal altijd minstens drie stukjes brood tegelijk van de schaal nam.
En echt een flinke teug uit de beker.
Maar de meesten houden het toch op dat ene brokje en dat ene slokje.
Wat is dat nou waard?

Maar we hoorden zo even: het gaat er niet om hoeveel géld iets heeft gekost.
Het gaat om de liefde, waarmee het wordt gegeven.
Wat een verschil: een boekje van de bloemist of het bloemetje van je echtgenoot!

Bovendien, sommige dingen hebben alleen maar waarde voor degene die het krijgt.
Een oud kinderschoentje bijvoorbeeld.
Een ander mikt het in de container.
Maar een moeder bewaart het als een kostbaar juweel.
Voor haar zit er een heel verhaal aan vast.
Het verhaal van haar kind, dat ze in gedachten nog zo zijn eerste stapjes ziet doen.

Nu, zo is het ook met dat brokje brood en dat slokje uit de beker bij het avondmaal.
Daar zit een heel verhaal aan vast.
En voor de goede verstaanders spreekt het de duidelijke taal van Christus' liefde.
Zonder dat verhaal zegt het ons niets.
Iemand die toevallig de kerk in stapt en de schaal en de beker rond ziet gaan, kan er niets bij bedenken.
En daarom moet dat verhaal er ook altijd bij worden verteld.

In de nacht waarin de Heer werd overgeleverd, nam Hij een brood, sprak de dankzegging uit, brak het en zei: Dit is mijn lichaam voor u, doet dit tot mijn gedachtenis. Evenzo ook de beker, nadat de maaltijd afgelopen was, en Hij zei: Deze beker is het nieuwe verbond in mijn bloed; doet dit zo dikwijls u die drinkt, tot mijn gedachtenis.

Dat verhaal hoort er bij.
Dat maakt het brood en de beker zo waardevol, zo kostbaar in onze ogen.
Want niemand hoeft daardoor te twijfelen aan de liefde van de Gever.
Christus staat met hart en ziel achter wat Hij geeft.

Ja, in brood en beker geeft Hij zich zélf aan ons.
Zoals Hij zijn leven heeft verloren aan de meest vreselijke dood.
Zegt dat niet genoeg van Jezus Christus?

Paulus schrijft aan de gelovigen in Rome: *Wie geeft zijn leven voor een ander?
Zelfs als die ander een rechtvaardige is?*

*Slechts een enkeling durft voor een goed mens zijn leven te geven.
Voor je weldoener bijvoorbeeld.*

En wie van ons durft beweren dat we rechtvaardig zijn?
Dat u denkt en doet zoals God van u verwachten mag?

En een weldoener van Christus – dat zijn we toch geen van allen.

Nu, zegt Paulus, God bewees ons zijn liefde doordat Christus voor ons is gestorven toen wij nog zondaars waren.

Het brood en de beker vertellen het verhaal van Christus zijn leven met ons deelt.
Deelt met zondaren die Hem lang niet waard zijn.

Ik denk ook aan wat Paulus schrijft aan de christenen in Filippi:

Hij die de gestalte van God had, hield zijn gelijkheid aan God niet vast.

Hij deed er afstand van.

Hij nam de gestalte aan van een slaaf en werd gelijk aan een mens.

In militaire dienst zouden ze zeggen: *Hij stond niet op zijn strepen.*

Hij deed vrijwillig afstand van zijn luxe leven bij de Vader.

Hij werd één van ons.

En onder de mensen zocht hij zelfs de laagste plek.

Tussen de hongerigen en dorstigen, de verachten en vernederden.

Hij zocht zijn weg door de onderwereld.

En als een onderwereldfiguur, een crimineel, kwam Hij aan zijn eind.

Dat doet me denken aan wat in W.O. II is gebeurd.

Toen Frankrijk door de Duitsers tot overgave was gedwongen, ontstonden ook daar de beruchte concentratiekampen voor Joden, communisten e.a.

Wat zich in die kampen heeft afgespeeld is afgrijselijk.

In die tijd hebben een aantal protestantse jongeren een groep gevormd.

Ze wilden de gevangenen in die kampen in hun ellende helpen.

Ze besloten hun vrijheid op te geven en het leven van die mensen te gaan delen.

Ze lieten zich vrijwillig opsluiten in dertien van die kampen.

Zo deelden ze het harde lot van de kampbewoners.

Ze stonden hen terzijde en hielpen waar mogelijk.

Verschillenden van hen zijn ziek geworden in die kampen.

Eén van hen verloor er zelfs zijn leven door.

Die jongeren uit Frankrijk volgden hun Heiland na.

Ze deelden hun leven met hun bedreigde en ontwortelde medemensen.

Ze leden mee met de vernederden of kwamen voor hen op bij hun beulen.

Ze hadden honger met hen die honger hadden.

En ze waren ziek met de zieken.

Ze gaven hun leven.

Ze gaven zich zelf.

Zo lieten ze zien dat het evangelie echt waar is.

De blijde boodschap van Hem die net als zij arm werd om ons rijk te maken.

Nu, dat hele verhaal van Christus die arm is geworden om ons die arm zijn rijk te maken, zit vast aan dat ene brokje brood en dat ene slokje uit de beker.

Maar dat verhaal maakt dat brokje en dat slokje zo enorm kostbaar.

Het bezorgt ons een brok in de keel.

Christus zegt het elke avondmaalsviering opnieuw met brood en beker.

Hoeveel Hij van ons houdt.

Zoals Hij brood en beker met ons deelt, zo deelt Hij zijn leven met ons.

En in brood en beker geeft Christus zichzelf ook nu nog aan ons.

Zó zoals Hij is: vol liefde en vol medeleven in de meest letterlijke zin van het woord.

Is niet het brood dat we breken de gemeenschap met het lichaam van Christus?

Is niet de beker der dankzegging de gemeenschap met het bloed van Christus?

In brood en beker geeft Christus zichzelf aan ons als degene, die zelfs zijn leven voor ons gegeven heeft.

Maar nu een andere vraag: hoe komt dat bij ons over?

Hoe staat u tegenover het avondmaal?

Wat komt er van dit rijke geschenk van Christus bij u terecht?

Want een geschenk komt pas tot zijn recht als het werkelijk bij de ander terecht komt.

Bij het h art van de ander.

Het is ook uit het hart gegeven.

Wie iets geeft laat zich in het hart kijken.

Maar ook de manier waarop je een geschenk ontvangt spreekt boekdelen.

Stelt u zich er helemaal voor open?

Kunt u er echt naar verlangen dat Christus u zo zijn liefde verklaart?

En proeft u ook bewust de zoetheid van zijn liefde als u eet van het brood en drinkt uit de beker?

Ik vertelde zo even dat verhaal van die man die aan het avondmaal altijd wel drie stukken brood tegelijk nam.

En ook een flinke slok uit de beker.

Nou zeg!

Dat doe je toch niet?

Maar bij hem was het de uiting van een diep verlangen.

Hij wilde zich echt vol stoppen met Christus' liefde.

Hij had een enorme dorst naar Hem die zijn lust en leven was.

En dat liet hij zo merken.

Herkent u daar iets van?

Of is de viering van het avondmaal voor u eigenlijk een leeg ritueel geworden?

Zoals elke zaterdagmiddag het standaardboeketje bloemen.

En elke Sinterklaas een nieuwe das.

Elke twee maanden een standaard stukje brood en een standaardslokje uit de beker.

Komt het nog bij u over en bij u binnen, zoals Christus het heeft bedoeld?

Of doet het u niet zoveel?

Wordt u er niet anders van?

En leeft u verder langs hem heen?

Leeft u door de week uw eigen leven waarin voor uw Redder eigenlijk geen plaats is?

Of is er misschien iets van twijfel?

Ja, het lijkt zo mooi – Christus die zich voor mij heeft opgeofferd.

Maar wat schiet ik er in de praktijk mee op?

Mijn leven wordt er niet vrolijker van of minder zorgelijk.

Wat levert het dan op – die viering?

Heeft het verhaal dat vast zit aan brood en beker dan voor u zijn kracht verloren?

Overtuigt het u niet meer?

Wat verdrietig!

Verdrietig voor u, voor jou.

Maar even verdrietig, zo niet meer, voor Christus!

Want hij deelt het brood en de beker uit met getekende handen.

Hij staat ook vandaag voor u op zijn doorboorde voeten.

Voor Hem is het verhaal nog springlevend.

Alsof het vandaag gebeurd is.

Met dezelfde passie waarmee Hij voor u stierf heeft Hij u ook nu lief.

Hij staat aan de deur van uw hart en klopt.

Laat Mij binnen!

Geloof Mij op mijn woord.

Laat je overtuigen door de tekens van mijn liefde waarin Ik tot het uiterste ben gegaan.

Sta Mij toe jouw Helper te zijn.

Jouw Helper die hoop biedt – hoe donker het nu ook is.

Sta Mij toe jouw leven te delen en jouw lasten te dragen.

Laat Mij binnen en laten we samen eten en drinken – u met Mij en Ik met u.

Kom, laat u opnieuw door Christus pakken.
Sla niet af wat Hij u in brood en beker biedt.
Neem het dankbaar en verwonderd in ontvangst.
Het zal u wel bekomen.
28-08-2005

AMEN.